

II. SVIATOSTI UZDRAVUJÚCE

SVIATOSŤ ZMIERENIA – POKÁNIA

- ustanovil ju Pán Ježiš na odpustenie hriechov spáchaných po krste
- v nej nám službou kňaza odpúšťa hriechy a zmieruje nás s Nebeským otcom i s Cirkvou

JE TO SVIATOSŤ, V KTOREJ NÁM BOH SLUŽBOU CIRKVI ODPÚŠŤA HRIECHY SPÁCHANÉ PO KRSTE, AK ICH

- **OPRAVDIVO OĽUTEJEME**
- **ÚPRIMNE VYZNÁME**
- **MÁME VÔEU ZADOSTUČINIŤ**

JE ZNAKOM ODPUSTENIA Z BOŽEJ STRANY. ALE ZO STRANY ČLOVEKA MUSÍ BYŤ NAOZAJ ÚPRIMNÁ PROSBA O ODPUSTENIE A VÔEA POLEPŠIŤ SA.

SVEDECTVO SV. PÍSMÁ:

„Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva...“ (Mt16,19a)

„Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené...“ (Lk19,10)

Boh prejavil svoje milosrdenstvo tým, že poslal svojho Syna, aby človek nezahynul, ale mal život večný. Jedinečným znakom spásy je práve sviatosť zmierenia., ktorá oslobodzuje človeka od najťažších chorôb a pozdvihuje ho k Božiemu životu.

DEJINY:

Počas stáročí podlieha mnohým zmenám. Už prvotné kresťanské spoločenstvo pozná **vylúčenie hriešnika** spomedzi seba na určitý čas. Bolo veľmi živé povedomie *spoločenského rozmeru hriechu aj spoločenský charakter pokánia*. Počas celého obdobia sa veriaci modlili za kajúcnika.

Od 4.stor. sa rozlišuje medzi ťažkým a ľahkým hriechom, kedy za ťažké hriechy trebalo robiť **verejné pokánie**. Začínalo sa tajným vyznaním hriechov biskupovi, alebo kňazovi, potom bol prijatý medzi kajúcnikov – oblečený do kajúceho rúcha a posypaný popolom, a vylúčený z liturgie obety a prijímania. Čas pokánia mohol trvať niekoľko rokov, niekedy až do smrti. Poslednou časťou bolo zmierenie – vloženie rúk biskupa s modlitbou, čo tvorilo súčasť liturgie Bielej soboty.

Od 7.stor. írsko-škótsky mnísi zaviedli novú formu pokánia – **spoved' kňazovi**, ktorý mal určiť pokánia za hriechy, ako modlitba, pôst, almužna... ktoré bolo treba vykonať pred rozhršením. Neskôr sa pokánie presunulo za rozhršenie a od 9.stor. je známe už spovedanie niekoľkokrát v roku. Týmto sa dosť zastrel spoločenský charakter, čo prehĺbilo aj miesto spovede – v tmavom kúte kostola. Obdobie scholastiky dávalo dôraz na **rozhršenie**.

MATÉRIA: hriechy (ťažké, ľahké)

FORMA: kňazské rozhršenie

ÚČINKY:

- znovuzmierenie hriešnika s Bohom
- posväcujúca milosť
- nárok na pomáhajúcu milosť
- pokoj duše, svedomia, duchovná útecha

ZNAK SVIATOSTI:

- spytovanie svedomia – podľa desatora, evanjelia... Je to prehodnotenie našej lásky k Bohu
- ľútosť nad spáchanými hriechmi je najdôležitejšia časť kajúcnika, bez ktorej niet odpustenia (dokonalá – láska k Bohu; nedokonalá – strach pred trestom) je to bolesť duše nad spáchanými hriechmi s rozhodnutím polepšiť sa
- vyznanie hriechov je vonkajším prejavom ľútosťi, Božiemu služobníkovi, zástupcovi Krista, gesto márnokratného syna, ktorý sa vracia k otcovi a ten ho prijíma bozkom pokoja
- zadosťučinenie (kajúce skutky na odčinenie dočasných trestov) beriem na seba záväzok voči Bohu, že začnem nový život
- rozhršenie- Kristus berie svoju stratenú ovečku na plecía a odnáša ju do ovčince (spôsobuje odpustenie hriechov, musí sa udeliť **ústne a prítomnému**. Kajúcnik nemusí počuť slová rozhršenia, ale musí byť prítomný)

NUTNOSŤ:

Pre tých, ktorí po krste upadli do ťažkého hriechu, je sviatosť pokánia k spáse nevyhnutná.

VYSLUHOVATEĽ: jedine biskup a kňaz (k platnému udeleniu sviatosti pokánia, okrem kňazskej moci udelenej pri vysviacke, je potrebná aj jurisdikčná moc – povolenie rozhrešiť, od biskupa) Pápež a biskupi si niektoré hriechy môžu rezervovať, takže obyčajný kňaz ich nemôže odpustiť, okrem nebezpečenstva smrti.

PRIJÍMATEĽ: každý pokrstený, ktorý po prijatí krstu upadol do ťažkého alebo ľahkého hriechu. Prijat' možno:

- z nevyhnutelnosti: keď som v ťažkom hriechu
- zo zbožnosti: kedykoľvek

LITURGIA SVIATOSTI:

- privítanie kajúcnika
- Božie slovo
- Vyznanie hriechov + ľútosť
- Kňazské rozhrešenie
- Poďakovanie a prepustenie kajúcnika

KAJÚCA POBOŽNOSŤ:

Slávenie zmierenia viacerých kajúcnikov naraz plnšie naznačuje zmierenie sa s Cirkvou a medzi sebou navzájom – prejav spoločenského charakteru pokánia. Postup:

- 1. úvodné obrady: úvodný spev, pozdrav a modlitba
- 2. bohoslužba slova: čítanie, homília, spytovanie svedomia, chvíľa ticha na ľútosť
- 3. obrady zmierenia: všeobecné vyznanie hriechov, litániové prosby, modlitba Pána, individuálna sv. spoveď
- 4. po spovedi kajúcnikov: modlitba vďaky za odpustenie: žalmom, hymnom...
- 5. záverečný obrad: požehnanie a prepustenie

INÉ VHODNÉ FORMY KAJÚCNOSTI:

- sebazapieranie, modlitba, skutky milosrdenstva, trpezlivosť v chorobe, dobročinná láska, získavanie odpustkov.

ODPUSTKY:

- je to odpustenie časného trestu u Boha, ktorý sme si zaslúžili za naše hriechy i keď ich vina už bola odpustená.
- Možno ich dosiahnuť za určených podmienok Cirkvi.
- Poznáme úplné a čiastočné – či oslobodzujú čiastočne alebo celkom od časných trestov.
- Môžu sa použiť pre živých alebo mŕtvych.